

۲۰۱۵/۱۲/۱۶

پوهندوی آصف بهاند

مرهون او د کوچنیانو ادب

۳

د کوچنیانو ادبیات، تاریخي پس منظر، اوسنی حالت

دوه ویشتمه برخه

کله چې د کوچنیانو له پاره د محمود مرهون د نویو کتابونو د چاپ خبر میډیا ته راووت، ورسره د محمود مرهون ځینو دوستانو او د کوچنیانو د ادبیاتو او نوي نسل د روزلو په ارزښت باندې آگاه خلکو خپل عکس العملونه او نظرونه څرگند کړل چې زه یې دلته د بیلګې په توګه څو نمونې را اخلم:

بناغلي مطیع الله روھیال د دوه زره پنځه لسم کال د دسمبر په څلورمه نیټه داسې ولیکل:

«زما گران مرهونه دوا دي سه!
د پښتني ټولني ډېري ميندي او پلرونه د کابل پوهنتون د ځوان استاد بناغلي محمود مرهون د کار او زيار پوروري دي. زما دغه گران ځوان او پرکاره ليکوال په ځوانه ځواني د هغوی لونو او زمانو ته تر پنځوسو زيات کتابونه ترجمه کړي او ليکلي دي. د دغه ځوان د هڅو قدر وکړئ او په درنه سترګه ورته وګورئ، زه باوري يم، چې د پښتني کهول د کوچنیانو له پاره د کتابونو لويه تشه به د دغه ځوان د قلم او ګوتو په زور ډکه سي!
زما گرانه!

پر قلم، هڅو او زيار دي برکت، خدای او خندا دي ملګري اوسه!»

<https://www.facebook.com/matiullah.rohyal?ref=ts&fref=ts>

بناغلي خالد هادي د ۲۰۱۵ کال د دسمبر په ۶مه نیټه د مرهون د همدې فعالیتونو په باب داسې ولیکل:

«بښای دا به په پښتو کي لومړنی هڅه وي :
چي يوځوان راو لاړيږي او دافغان ماشوم راتلونکي په اړه دونه ستر فکر او خدمت ته ملاتړي .
زموږ د تنکي نسلونو لويه ستونزه داده چي ماشوم مو په مورنی ژبه د فکري تکامل لپاره د بنسټيزو مواد بي برخي پاته وي . ترڅو چي دماشومانو ادبيات ته کار ونسي تر هغو به د يو سالم او با احساسه نوي نسل د رامنځه کيدو ټولي هڅي بي معنا وي .

زه په خپل وار د کابل پوهنتون د استاد پوهنپار محمود مرهون دغه چاره ستايم چي په مورنی ژبه ئي په لومړي ځل د ماشوم د ادبیاتو ۴۵ بیلابیل کتابونه لیکلي او راټول کړي دي چې زیات شمیر ئي چاپ سوي هم دي .
اوس نو دا په پلرونو او مېندو پوري تړلي ده چې ماشوم له کتاب سره آشنا ساتل غواړي او که له پلاستکي ټوپک او توپنچو سره ؟

په دې هبله چې تر شعرونو او کیسو مو لیکوال د ماشوم د ادبیاتو دغه لویي تشي ته متوجه وواوسي او خپله انرژي په دې لاره کي وکاروي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده ، هبله من يو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په څیر و لولئ

مرهون دي خدای ژوندی لري چي داسي نور ستر خدمتونه ټولني ته وړاندي کړي.»

<https://www.facebook.com/anzorgar?fref=nf>

يو چيري مي د مرهون د دي بيسارو هڅو په باب په يوار په دريو ژبو يو نظر ولوست، تاسو يي سره يي هم شريکوم: «کتاب! نه تفنگ!»

برای اولین بار پس از ۲۳ سال در افغانستان کتاب قصه برای کودکان توسط يك استاد پوهنتون کابل به نام محمود مرهون به چاپ رسید.

این کتاب ها که ترجمه افسانه های مشهور دنیا برای کودکان به زبان پشتو است به زودترین فرصت به تمام ولایات افغانستان توزیع خواهد شد.

شخص خودم ادمین ۲ به چنین افراد افتخار میکنم smile-humørikon
په افغانستان کي د لومړي ځل له پاره يوه ځوان پر يوه ځای د کوچنيانو له پاره پنځه څلوېښت کتابونه چاپ کړي دي، دا ځوان محمود مرهون نومېږي د کابل پوهنتون استاد دی، دی وايي چي دا ټول پنځه څلوېښت زره جلدونه به د افغانستان په ټولو ولايتونو کي وويشي.

For the first time in Afghanistan, a young professor has published 45,000 children's books (45 different stories) in Pashto language. Professor Mahmood Marhooon, who is teaching at the Faculty of Languages and Literature of Kabul University, »says the books will be distributed allover Afghanistan very soon.

ادمین ۲ WH»

<https://www.facebook.com/Ariyana.Afghanistan/>

محمود مرهون له ځوان وجود سره ځوان او تاند فکر هم لري، د زدکړو، پوهې او عملي کار ډيرو برخو ته لاس اچولی دی؛ او زه يي چي جدیت، هوډ او کار ته گورم، هيله لرم چي بريالی وړ نه راووزي، خو له ځينو عکس العملونو نه يي داسي ښکاري چي کارونه يي دومره نه په عذابوي، بلکي د ده د ځينو قلموالو دوستانو نه همکاري يي ستړی کوي. د همدې تر بحث لاندې کتابونو ليکل، ژباړل، برابرول، چاپول او ... هر څه ته ده يوازي اوږه ورکړي ده، خو د تصحيح له پاره د يو ځل لوستلو اوږه چا نه ده ورکړي، نو دی هم حق لري چي يو ځل شکايت ډوله داسي وليکي:

«زموږ خلکو ته يوازي انتقاد وړ رسېدلی دی!

له سهاره مي يولسو کسو ته ويلي دي چي د کوچنيانو د کتابونو په تصحيح کي مرسته را سره و کړئ ټولو يي په يوه او بله بهانه ځان کښلی دی او دوی ټوله هغه کسان دي چي زما د کتابونو له چاپ وروسته تر ټولو ډېر انتقاد دوی راباندې کړی دي چي ولي دي په کتابونو کي املايي تيروتني موجودي وي. د کتاب چاپونې يو اصل دا دی چي خپل کتاب به خپله نه تصحيح کوي ځکه ستا ليکلی متن ستا په مغز کي ليکل سوی دی تي د املايي تيروتني تصور ځکه نه سي کولای چي تي له خپله مغزه وايي نه له کاغذه، خو عصاب مي ځکه خراب دي چي خبري مو ډيري دي عمل مو لږ خاص مخاطب ډېر لرم.»

<https://www.facebook.com/mahmood.marhooon?ref=ts&fref=ts>

تر هغه ځايه چي زه مرهون پيژنم دی ډير مصروف سړی دی. که يي د کارونو لست ته څوک په څير سره وگوري، نو حيران پاتې کيږي چي دی څنگه دومره پيل کړو کارونو او پروژو ته رسېدگي کولای شي.

- په ادبياتو پوهنځي کي تدريس کوي،
- په ادبياتو پوهنځي کي د ماسټرۍ پروگرام تعقيبوي،
- د يوه ژورنالست په توگه عملاً کارکوي (د «سراج الملت» په نامه اخبار مسول چلونکی دی)،
- مولف دی، کتابونه تاليفوي،
- مترجم دی، ژباړل شوي کتابونه يي چاپ شوي دي،
- په پراخي حوصلې سره د «راځي چي پښتو زده کړو، بيايد پښتو بياموږيم» د تدريس کار په ژوندی ویديويي بڼه په خپل مخکتاب کي پر مخ بيايي،
- د کاینات د نشراتي مرکز مشري کوي،
- او ...

د پاڼو شميره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنی د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

دا هم د يادولو وړ ده چې ښاغلي مرهون آزادۍ او مشال راډيو سره د مرکې په ترڅ کې ويلي دي چې د دې کتابونو له خپرېدو وروسته په نظر کې لري چې د کوچنيانو له پاره شپږ ټوکه دايرت المعارف هم وليکي او خپاره يې کړي چې اوس يې کار روان دی.

زه د ۲۰۱۵ کال په اپريل - می کې کابل ته تلل وم، ورسره مې مخامخ وليدل، يو بل سره معرفي شوو او وغږېدو. ما ته يې د کوچنيانو له پاره خپل لس چاپ کړي کتابونه را وسپارل چې ما (مرهون او د کوچنيانو ادب، ۱) تر عنوان لاندې مقاله ور ته وليکله او د ۲۰۱۵ کال د جولای په يو ويشتمه نيټه مې خبره کړه:

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kochonian16.pdf

<http://www.nahimi.dk/web/index.php/ps/2012-08-11-17-36-49/13259-2015-07-21-16-14-07>

<http://tolafghan.com/posts/31388>

<http://www.taand.com/pal/archives/1951>

د همدې ليدنې په ترڅ کې يې چې کتابونه راکول، زما او د ده تر منځ ډيرې خبرې تبادله شوې چې کوچنيانو ته يې د چاپ شوو او نا چاپ کتابونو په برخه څرگندونې ډيرې د پام وړ وې.

کله يې چې کتابونه راکړل، ما ور ته و ويل:

مبارک دې شه، په ځوانۍ دې برکت شه چې تا دومره کار کړی دی، هغه هم د کوچنيانو له پاره چې د ډيرو هير، خو ستا په ياد دي.

د اوږدې مرکې په پای کې يې بيا را ته و ويل:

« دې ته ورته نور کتابونه مې هم تر کار لاندې دي، که ژوند باقي و، نو بشپړ به يې کړم.»

<http://www.taand.com/pal/archives/1951>

او دا دی اوس يې هغه وعده پوره کړه، کتابونه يې چاپ او خپاره کړل، او د دې وعدې په پوره کولو سره يې دا ثابته کړه چې دی د هغې ډلې خلکو پر لار نه دی روان چې «پر يخ يې ليکي او لمر ته يې رډي»، محمود مرهون پر ډبره وليکل او په خپل کار او زيار سره يې د عمل جامې ور واغوستې.

ما د کوچنيانو له پاره د ده د لومړيو کتابونو تجربې ته په کتو سره، د تر کار کتابونو د چاپ له پاره داسې مشوره ورکړې وه:

« نور ۴۰ ټوکه دي چې چاپ ته ليرل، زما مصلحت دا دی چې ټاکلې منبع(مآخذ) يې ور سره وليکه چې ستا مسوليت هم تر سره شي او په راتلونکو کې څيرونکي هم له ستونزو خلاص وي. په هر څه کې مآخذ، سر چينه، ريفرينس، لينک او آدرس ښودل ډيره اړينه موضوع ده، بيا تا غوندي يو شخص ته چې استاد او څيرونکی يې.»

<http://tolafghan.com/posts/31388>

کله مې چې د ده پر لسو لومړنيو کتابونو مقاله وليکله، هلته مې ورته داسې وړانديز کړی و چې که دا کتابونه په خپلو آدرسونو کې انلاين شي، ښه به وي:

« که ښاغلی مرهون له ځينو داسې ويبپاڼو سره چې دا کتابونه انلاين کوالی شي، په تماس کې شي، ډيره به موثره وي. هغه څو پاڼې دا دي :

- کتابتون دات کام (ketabton.com)،

- کتابتون دات کام (kitabtoon.com)،

- پل دات، تاند دات کام (pal.taand.com).

دوه لومړني يې جلا جلا ويبپاڼې دي چې دواړه په خپل کتابتون کې د کوچنيانو د ادب او ماشومانو او کوچنيانو کتابونو له پاره جلا برخې او ځايونه لري. او دريمه ويبپاڼه (پل) د ماشومانو، کوچنيانو او د هغوی د کورنيو له پاره ځانگړې ويبپاڼه ده، که دا او دې ته ورته کتابونه په خپله لمن کې ولري، ډير په ځای او مناسب کار به وي.»

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kochonian16.pdf

خو تر نن پورې ياد کتابونه، يا نه دي انلاين شوي او يا به زما تقصير وي چې ما به نه وي ليدلي او د دې څلويښتو کتابونو په برخه کې يې بيا په تکرار سره وایم چې که غواړئ چې دا کتابونه تر خپلو لوستونکو پورې ورسيرئ، يا يې په همدغو پتو يا نورو آدرسونو چې تاسې ته مالومي وي، انلاين کړئ او يا يې د ویش له پاره نور زحمت هم پر ځان وگالئ.

د پاڼو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن انلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

د کوچنیانو او ماشومانو له پاره د محمود مرهون د دغو نوو چاپ شوو او خپاره شوو کتابونو د چاپ او خپریدو په خاطر، زه له خپله آدرسه او د نوي نسل د روزلو د پلویانو له آدرسه، لومړی ده ته مبارکي وایم، بیا مننه ورنه کوم چې ده زموږ د ټولني د یوه هیر شوي قشر له پاره خپل مادي او معنوي امکانات وقف کړي دي. هیله می دا ده چې خپل ټول مثبت کارونه پسي وغځوي په تیره د کوچنیانو او ماشومانو د کتابونو د تألیف، ترجمي او ویشلو لړۍ خو دې بیخي نه هیروي.

نور بیا

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ